

Obce a školy v kraji získaly prestižní ocenění

Vybrané obce a jejich příspěvkové organizace – základní a mateřské školy, získaly ocenění v oblasti bezpečnosti. Ocenění „Bezpečný úřad“ pro obce a ocenění „Bezpečná organizace“ pro základní a mateřské školy převzali na půdě krajského úřadu Olomouckého kraje starostové či tajemníci obcí a ředitelé mateřských a základních škol.

Slavnostní akt předávání ocenění „Bezpečný úřad“ pro obce a ocenění „Bezpečná organizace“ pro základní a mateřské školy proběhl dne 22. září 2020 za účasti ředitele krajského úřadu Lubomíra Baláše a 2. náměstka hejtmana Olomouckého kraje Jana Zahradníčka. Oceněné obce a jejich příspěvkové organizace patří mezi prvních 24 oceněných úřadů a škol v Olomouckém kraji. Zástupci Olomouckého kraje, který je partnerem projektu, ocenili účastníky projektu jako příklady dobré praxe, protože opravdu splňují podmínky, které jsou dány zákonem a k této problematice přistupují zodpovědně, a zároveň věří, že se do projektu zapojí i další organizace, protože spuštění projektu má mezi starosty a řediteli napříč regiony pozitivní ohlas.

Projekt pod názvem Bezpečný úřad a Bezpečná organizace, který se zaměřuje na řešení bezpečnostní problematiky a aktivní řešení bezpečnostní politiky na úřadech a ve školách, byl spuštěn v průběhu tohoto kalendářního roku. Oba projekty, jež jsou velmi pozitivně vnímány ze strany dozorových orgánů, realizuje auditní a poradenská společnost 2K Consulting s. r. o. Výsledkem dlouhodobé spolupráce s realizátory projektu je zjištění, že oceněné obce a školy splňují výstupy pro kontrolní a dozorové orgány, které pro tento rok byly zaměřeny na oblast zpracování a ochrany osobních údajů (GDPR).

Audit byl složený z místního šetření a revize provozně-bezpečnostní dokumentace, včetně

směrnic a přijatých opatření včetně souladu s národní legislativou a s legislativou EU. Zároveň byli proškoleni všichni zaměstnanci obecních úřadů, základních i mateřských škol v otázkách v otázkách problematiky ochrany osobních údajů se zaměřením především na řešení bezpečnostních incidentů a řešení praktických problémů ve veřejné správě či ve školství.

Získání tohoto ocenění bude školám přinášet výhodu v podobě využití ochranné známky a zařazení mezi organizace, které lze z pohledu

zaměstnanců, rodičů dětí a přátel školy i široké veřejnosti považovat za bezpečné i z hlediska tvorby a dodržování bezpečnostních pravidel a standardů, ke kterým se organizace zavázaly.

Mezi obcemi, které získaly ocenění „Bezpečný úřad“ je také Malá Morava a v přehledu škol, které získaly ocenění „Bezpečná organizace“ figuruje Mateřská škola Malá Morava, příspěvková organizace.

Zdroj: olomouc.cz
5. 10. 2020

Vážení spoluobčané,

po necelém půlroce byl v České republice opět vyhlášen nouzový stav a my jsme zase omezení ve svých aktivitách. Díky epidemii koronaviru jsme opět světozí. Na jaře všichni obdivovali Českou republiku, jak epidemií zvládá, nyní jsme zemi s největším přírůstkem nakažených na milion obyvatel na světě.

Ani naše obec této nákazy nebyla ušetřena a už máme první nemocné i tady. Rád bych proto apeloval na všechny z nás, abychom omezili pohyb na veřejnosti, dodržovali hygienické zásady, a hlavně nosili roušky všude tam, kde je to nařizováno. Snížíme tím riziko nákazy sebe i ostatních. Pokud jste v karanténě, důsledně ji dodržujte a zabraňte dalšímu šíření nákazy. Jestli jste v seniorském věku, nebo jste chronicky nemocní, zůstávejte raději doma a nechte si obědy, nákupy či léky dovézt. Všem, kteří tuto možnost nemáte, nabízím pomoc. A stále máme k dispozici také respirátory, ústenky, ručně šité roušky a dezinfekci na ruce. Jestli máte o tuto nabídku zájem, kontaktujte mě na telefonním čísle 724 186 911.

Koronavirus mění nejenom světové dějiny, ale i životy nás obyčejných lidí. Buďme proto k sobě ohleduplní a chovejme se tak abychom co nejvíce zabránili šíření této zákeřné nemoci.

Přeji všem pevně zdraví a hodně optimismu.

Antonín Marinov, starosta

30. září 2020 byl ukončený MESOH rok

Vážení uživatelé Motivačního a evidenčního systému pro odpadové hospodářství (MESOH) obce Malá Morava, informujeme Vás, že dne 30. 9. 2020 bylo ukončeno vyhodnocovací období třídění odpadů (tzv. MESOH rok).

Pro patřičné udělení EKO bodů za MESOH rok od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020, které se zohlední ve slevě za poplatek v roce 2021, prosíme o kontrolu vyvezených a evidovaných nádob a pytlů a o kontrolu Inventury stanoviště. Ko-

nec reklačního období je stanoven na 30. 11. 2020. Kontrolu prosím proveďte na svých odpadových účtech na webu www.mojeodpadky.cz

V případě dotazů či chybějících záznamů nás neváhejte kontaktovat na on-line podpoře, kterou naleznete v pravém dolním rohu vašeho odpadového účtu, případně na e-mail kolektiv@mojeodpadky.cz

MESOH - Komplexní motivační systém a evidenční systém pro odpadové hospodářství, který zavedla obec Malá Morava již v roce 2017, dokáže odměnit ekologicky smýšlející občany a odlišit je od těch, kterým je budoucnost naší planety lhostejná. A odměna není zanedbatelná. Pokud budete řádně třdit a předcházet vzniku odpadů, tak můžete dosáhnout až na slevu 70 % na poplatek za odpad. A to se už vyplatí.

Pro ty, kteří ještě MESOH nevyužívají, uvádíme návod, jak se do systému zapojit a taky pár rad, jak co nejlépe třdit.

1. Nejprve se zaregistrujte do svého odpadového účtu na webu www.mojeodpadky.cz. Přihlašovací údaje obdržíte na obecním úřadě.

2. Vyplňte ve svém účtu odpadový dotazník a inventuru stanoviště.

3. Obdržíte čárové kódy na svou nádobu na komunální odpad a pytle na tříděný odpad a můžete třdit. Svoz pytlovaného tříděného odpadu je každých 14 dní přímo od Váš.

4. Plasty spolu s nápojovým kartonem, papír a plechové obaly můžete odložit do průhledných pytlů. Pozor na jejich váhu! Pytel s plasty musí vážit od 2,5 do 4,5 kg. Pytel s papírem od 5 do 10 kg a pytel s kovovým odpadem musí vážit od 5 do 10 kg. I krabice s papírem musí mít minimálně 5 kg. Při jiné hmotnosti odpadá nárok na slevu.

5. Odděleně jsou sbírány i jedlé oleje, které nalijte do nádoby o minimálním objemu 2 litry, a drobné elektrospotřebiče. Ovšem sklo, vzhledem ke své váze, musíte i nadále odkládat do kontejnerů na veřejných sběrných místech.

6. Bio odpad z kuchyně a ze zahrady likvidujte v domácím kompostéru, nepatří do komunálního odpadu.

7. A pozor, svou nádobu na zbytkový komunální odpad přistavujte k odvozu pouze v případě, že je plná, šetřte tím náklady na svoz.

Více podrobných informací naleznete na webových stránkách obce www.obecmalamora.cz, nebo na svých odpadových účtech na www.mojeodpadky.cz

Případné další dotazy Vám rádi zodpoví také

Setkání u Moravského zemského stromu

V pátek 4. září 2020 za přítomnosti pana starosty Starého města pod Sněžníkem, místostarosty Malé Moravy a místostarosty města Bouzov, proběhl třetí ročník setkání u Zemského moravského stromu.

Spolek Království Králického Sněžníku (KKS) ve spolupráci se spolkem Moravané ze Šumperka představili pamětní desku, kterou vyrobila Slévárna Zábřeh na Moravě a věnovala jako dar. Místostarosta obce Malá Morava, jenž je majitelem pozemku, slíbil, že zajistí usazení desky. Po krátkém projevu a poděkování účastníkům akce, jsme si tradičně společně zazpívali neoficiální zemskou moravskou hymnu. Obyvatelé místní části Vysoká poté zapěli ještě svoji verzi.

Jsem rád, že jsem zemský strom pomáhal sázet a že také vidím a potkávám lidi, kteří jsou hrdí na svoji zemi a domov. Zemský strom může být pro naši obec i dobrá reklama pro přilákání turistů. Místostarosta města Bouzov se pyšní hradem, který v Bouzově mají, a my se můžeme pochlubit Zemským stromem.

Spolek KKS ve spolupráci s Moravany ze Šumperka chce podporovat turistický ruch. Už rok chce umístit taktéž pamětní desku na pramen řeky Moravy, ale státní podnik Povodí Moravy tento počín komplikuje, takže uskutečnění je v nedohlednu. Je to škoda, myslíme si, že by to bylo pro náš kraj prospěšné.

Petr Mahel

Přesto děkujeme

Spolek Království Králického Sněžníku a politická strana Moravané na jaře připravili akci „Poděkování našim občanům, kteří pomáhali v době nouzového stavu“.

Nenašel se ale ani jeden občan, který by chtěl vyjádřit poděkování, proto sošky Podbělníka s rouškou, které jsme měli přichystané jako pozornost za pomoc, poputují do Starého Města pod Sněžníkem. Představitelům spolku a strany je velmi líto, že tato akce nedopadla. Myslíme si, že v naší obci žijí pracovníci a ochotní lidé a je škoda, že jsme jim nevyjádřili podporu.

Petr Mahel

Odběrové místo covid-19 - spuštěna online rezervace v Šumperku

BEZ DOPORUČENÍ lékaře nebo epidemiologa (řádně vystavené elektronické žádanky v programu MZ ČR) a BEZ OBJEDNÁNÍ na testy v žádném případě NECHOĎTE, NEBUDE možné Vás obsloužit!

Prosíme, respektujte TERMÍN stanovený Vám epidemiologem či praktickým lékařem.

Objednávejte se k odběru **ON-LINE PŘEDEM**.

Odběrové místo se nachází mezi **PAVILONY P a F**.

Provozní doba: Po-Pá 7:00-15:00 hod.

Testy pro samoplátce neprovádíme.

Obdržíte potvrzení formou SMS a do emailu.

V případě, že Vám systém hlásí „žádné dostupné termíny“, znamená to, že kapacita odběrů na nabízené dny je naplněna.

Termíny provedení odběru lze objednat 10 dnů předem a odhlásit nejpozději 60 minut před vyšetřením.

Prosíme Vás, dodržujte níže uvedená doporučení, abychom byli schopni i my realizovat testování v souladu se všemi opatřeními.

K vyšetření se dostavte v předem rezervovaný a potvrzený čas.

Důležité upozornění! Před samotným odběrem je nutná registrace přímo na odběrovém místě. Registrovat se musí všichni příchozí.

Doporučení pro provedení testu:

1. Máte-li příznaky nemoci: teplotu 37,3 °C a více, suchý kašel, nemůžete dobře dýchat, máte zažívací obtíže, pociťujete ztrátu chuti a čichu – pokud není možné tyto příznaky vysvětlit jinak.

2. Volejte svého praktického lékaře.

3. Váš praktický lékař rozhodne o tom, zda u Vás provedení testu doporučí či se může jednat o případ jiného onemocnění.

4. Pokud dostanete doporučení od svého lékaře nebo epidemiologa Krajské hygienické stanice, budete odesláni k testování v Nemocnici Šumperk, a. s. K vyšetření na odběrovém místě Vás objedná Váš lékař nebo epidemiolog. Konkrétní datum a čas, kdy se máte dostavit, Vám telefonicky sdělíme, a to obvykle v odpoledních či podvečerních hodinách, nejpozději však během následujícího pracovního dne.

5. V odběrovém místě Vám bude proveden odběr a následně odcházíte domů. Po celou dobu mějte na ústech roušku.

6. Výsledek testu Vám sdělí Váš praktický lékař nebo epidemiolog v nejbližších hodinách nebo dnech. Ohledně výsledku nevolejte do nemocnice.

Další opatření, která musíte respektovat, Vám sdělí Váš praktický lékař či epidemiolog (Krajská hygienická stanice).

Nemocnice Šumperk

Změna JŘ

Od 27. 9. 2020 jezdí autobusová linka Jeseník - Praha (odjez z Hanušovic 8.25 hod. - příjezd na Malou Moravu, pohostinství 8.33 hod.) jezdit každý den mimo středy. Do 26. 9. tento autobus jezdil jen v pondělí, pátek a víkendy.

Obyvatelé místní části Malá Morava tento spoj využívají na krátké návštěvy Hanušovic.

Petr Mahel

ROUŠKY V ČR

Všechny vnitřní prostory mimo bydliště

Veřejná doprava
MHD, meziměstská doprava (autobusy, vlaky), taxislužby.

Společné prostory škol a školských zařízení včetně vysokých škol

Povinnost se nevztahuje na:

- Děti do dvou let
- Děti a učitele v mateřských školách
- Sportovce při tréninku nebo soutěži
- Další výjimky, které jsou uvedeny v mimořádném opatření

Mimořádná opatření a více informací na koronavirus.mzcr.cz

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

1221
LINKA 1221

eRouška

INFORMACE PRO OBČANY

Občanům obce nabízíme ústenky, respirátory, ručně šité látkové roušky a dezinfekci na ruce.

V případě zájmu kontaktujte starostu na telefonním čísle 724 186 911.

Krajské volby u nás vyhrálo hnutí ANO 2011

Ve dnech 2. a 3. října 2020 se konaly krajské volby, které v našem případě určily obsazení Zastupitelstva Olomouckého kraje na další čtyřleté volební období. S ohledem na probíhající světovou pandemii koronaviru, v níž zaujímá Česká republika v počtu nakažených přední místa, se volby konaly za přísných hygienických pravidel. Ty ale neodradily 172 voličů ve čtyřech okrscích, kteří k volbám přišli. V obci je zapsáno 427 oprávněných voličů, proto voličská účast 40,28 % přesáhla celostátní průměr.

Volby na Malé Moravě s přehledem vyhrálo vládní hnutí ANO 2011 se 60 hlasy. O další pořadí se strany podělily následovně: 2. Piráti a Starostové 36 hlasů, 3. Komunistická strana Čech a Moravy 20 hl., 4. Občanská demokratická strana 14 hl., 5. Svoboda a přímá demokracie (SPD) 11 hl., 6.-7. Moravané 9 hl. a Spojenci pro Olomoucký kraj 9 hl., 8. ČSSD a Patrioti pro Olomoucký kraj 6 hl., 9.-10. DSZ - Za práva zvířat 3 hl. a Trikolóra hnutí občanů 3 hl., 11. Soukromníci a ODA 1 hlas.

Jediný hlas u nás nezískaly a naprosto propadly volební strany Dělnická strana sociální spravedlnosti, SPR - Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska, Koruna česká (monarchistická strana) a Rozumní Petra Haniga, které se o místa v krajském zastupitelstvu také ucházely.

V rámci České republiky se současně dvoukolově volilo v některých obvodech do Senátu, v našem obvodu však ne.

*Zdroj informací:
Český statistický úřad*

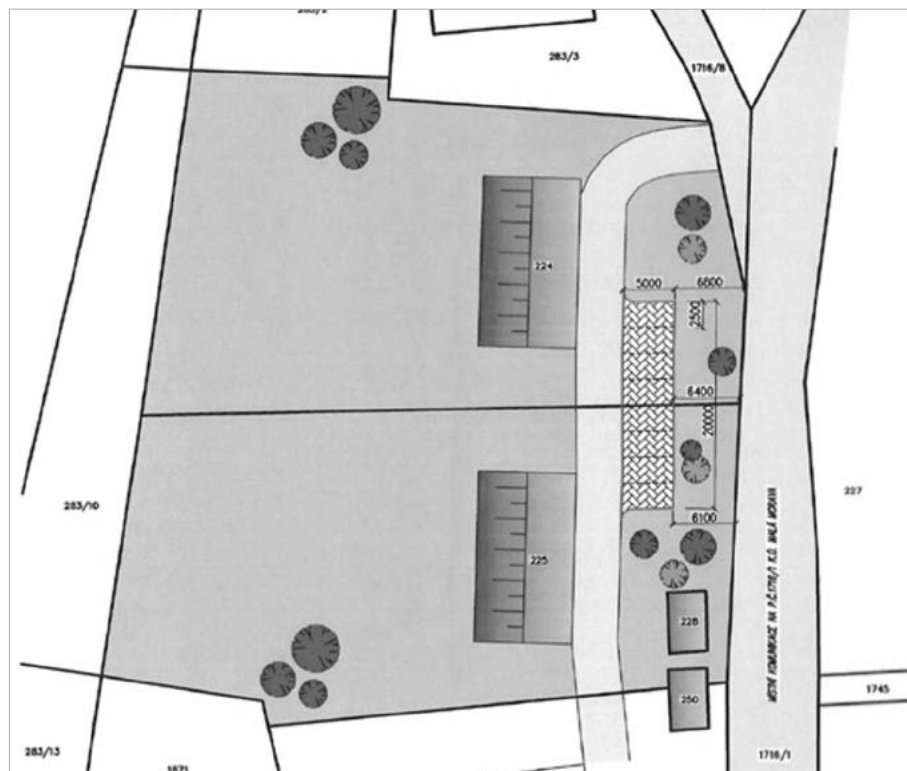
Parkoviště před bytovkami

V prostoru před bytovými čp. 89 a čp. 90 na Malé Moravě by již v příštím roce mohla vzniknout parkovací plocha pro 8 osobních automobilů. Vyřeší se tak problém s parkujícími auty na

příjezdové komunikaci u těchto domů.

Stavební úřad v Hanušovicích již na tuto stavbu vydal územní souhlas.

OU Malá Morava

Změna úředních hodin OÚ

Vážení spoluobčané, s ohledem na opatření přijatá usnesením vlády ČR ze dne 8. října 2020 má Obecní úřad Malá Morava od 12. 10. 2020 omezený provoz pro veřejnost.

Aktuálně platné úřední hodiny jsou pouze v pondělí a ve středu od 12.00 do 17.00 hodin. V ostatní dny je úřad pro veřejnost uzavřen.

Pokud to umožňuje povaha věci, řešte Vaše záležitosti telefonicky na tel. č. 583 240 161 nebo elektronicky na email obec@obecmalamorava.cz. Využít můžete také poštovní schránku před obecním úřadem.

Poděkování

Jménem politické strany Moravané, pro zachování Moravy, se při sčítání lidu opět přihlásíme k moravské národnosti.

Děkuji Vám, že jste přišli k volbám a splnili si tak občanskou povinnost a vyjádřili také tímto účtu k lidem, kteří za volební právo těžce bojovali.

Petr Mahel

INFORMACE PRO OBČANY

V případě zájmu o dovoz obědů ze školní jídelny v Hanušovicích volejte pana Beera, tel. č. 608 934 852. Obědy jsou rozváženy v jednorázových nádobách.

Naše jubilantky

V říjnu oslavily
75 let

paní **Marie POSPÍCHALOVÁ**,
70 let

paní **Blanka KOLKOVÁ**,
70 let

paní **Marie LISOŇKOVÁ**.
V listopadu oslaví 65 let
paní **Jarmila ŠIKOVÁ**.

Všem našim jubilantkám
blahopřejeme.

Léčba covid-19 podle lékárníků: pomůže ibuprofen, bromhexin, lékořice a jiné byliny

Pokud u vás propukne infekce covid-19, měli byste mít podle lékárníků doma následující léky. V případě, že se ale léčíte s jinými nemocemi nebo některé preparáty vaše tělo nesnese, určitě se nejdříve poraďte v lékárně.

Na teplotu a bolest, které nemoc covid-19 doprovází, zabere ibuprofen nebo paralen, to už si pamatuje skoro každý. Jak ale léčit kašel, když je na trhu tolik preparátů? A existují další léky, které by měl člověk užívat? Česká lékárnická komora (ČLnK) sestavila seznam léčivých látek, jejichž užívání má prokazatelně pozitivní vliv na prevenci nebo průběh virových respiračních onemocnění. Jak ale připomínají lékárníci, u žádného z následujících přípravků se neprováděly studie, zda pomáhají přímo na koronavirus covid-19. Je ale zjevné, že na příznaky nemoci zaberou.

Odstranit hlen!

Farmaceutka PharmDr. MVDr. Vilma Vranová, Ph.D., z Farmaceutické fakulty Masarykovy univerzity Brno říká: „V praxi se při první fázi onemocnění, i při suchém kašli, osvědčilo podávat mukolytika či léky podporující odstraňování hlenu s obsahem acetylcysteinu nebo bromhexinu.“ Důsledné odstranění hlenu z dýchacích cest totiž snižuje riziko sekundárních plicních infekcí.

Onemocnění koronavirem se můžeme bránit i tehdy, když už se virus dostane do našeho těla. „V rámci podpůrné i symptomatické léčby je možné využít účinku lékořice hladké, hořce drsného a výtažku z pelargonie,“ vysvětluje Vilma Vranová.

Přehled doporučených látek podle ČLnK:

Acetylcystein

Toto léčivo má expektorační účinky (podporuje odstraňování hlenu z dýchacích cest), zároveň zvyšuje množství glutathionu (jednoho z nejsilnějších antioxidantů) a následně zlepšuje buněčnou imunitu. Doporučená denní dávka činí 1200–1800 mg. Najdete ho například v přípravcích ACC, Mucobene, Solmucol, NAC AL, Acetylcystein.

Bromhexin

Snížením viskozity a aktivováním řasinkového epitelu podporuje vylučování hlenu. Uspodňuje vykašlávání. Najdete ho v přípravcích s názvem Bromhexin.

Pro podpůrnou terapii kašle lze podle lékárníků použít i následující látky. I zde ovšem platí, že je třeba se nejdříve poradit v lékárně, a hlavně: „Vzhledem k tomu, že pouze registrované léčivé přípravky jsou pod přísnou kontrolou složení a obsahu léčivých a pomocných látek, doporučují lékárníci upřednostnit užívání všech níže uvedených substancí ve formě léčivého přípravku, nikoli doplňků stravy. Přípravek je nutné užívat v doporučené denní dávce, kterou by měl pacient rovněž konzultovat se svým lékařem,“ doplňuje v prohlášení ČLnK.

Rostlinné výtažky, které vám mohou pomoci a jsou dostupné bez receptu:

Lékořice hladká (*Glycyrrhiza glabra*)

Výtažek z této léčivé rostliny obsahuje látku glycyrrhizin, která velmi účinně zabraňuje re-

Koronavirus COVID-19

Celostátní informační linka je dostupná na čísle 1221 a je k dispozici v pracovních dnech od 8 do 19 hodin a o víkendu od 9 do 16.30 hodin.

plikaci, tedy množení virů. Glycyrrhizin u velmi podobné infekce SARS snižoval přilnutí a vniknutí viru do buněk. K dispozici jsou léčivé přípravky a léčivé čajové směsi nebo individuálně připravovaná Mixtura solvens (směs rozpouštějící hlenu), kterou vám připraví v lékárně.

Výtažek z pelargonie (*Pelargonium sidoides*)

Antivirový účinek této substance je založen na inhibici replikace virů. Výtažek zabraňuje množe-

ní virů a tak působí proti šíření infekce. Výtažek z pelargonie také podporuje nespecifickou imunitu. Může zmírnit průběh infekce i zabránit rozvoji sekundární infekce. Najdete je například v rostlinném léku Kaloba nebo v doplňcích stravy.

Markéta Grosmanová

8. října 2020

Zdroj: vlasta.cz

Na obrázku: dole lékořice hladká

INFORMACE PRO OBČANY

Všem seniorům a chronicky nemocným, kteří si nemohou zajistit nákup potravin a léků, nabízí tuto službu obec. V případě zájmu volejte na číslo starosty 724 186 911.

Obecní úřad Malá Morava, Vysoký Potok 2, 788 33 Hanušovice

MOBILNÍ SVOZ NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ Z DOMÁCNOSTÍ

Nebezpečné odpady nepatří do popelnice. K jejich odložení využijte mobilního sběru nebezpečných odpadů.

Mobilní sběr nebezpečných odpadů se uskuteční dne **17. 10. 2020**. Odpad umístíte na stanoviště nejpozději v 7:00, později již nemusí být odvezen. Bude zastavovat na těchto místech a v tomto pořadí: **Sklené** (komunikace kolem kapličky, parkoviště, točna autobusu), **Malá Morava** (kancelář Farny Morava, u bytovek, u pohostinství) **Zlatý Potok** (zastávka autobusu, bývalá škola), **Vysoký Potok** (obecní úřad, bytovky), **Podleší** (u hřiště, u radnice), **Křivá Voda** (u domu č.p. 2), **Vojtiškov** (u okálů, u bytovek, horní parkoviště), **Vysoká** (parkoviště), **Vlaské** (u domu č.p. 48, u dílen, u domu č.p. 4). **Odvoz z ostatních míst je možný pouze po předchozí domluvě s Obecním úřadem Malá Morava.**

V rámci mobilního sběru nebezpečných odpadů můžete odevzdat tyto druhy odpadů:

- Znečištěné obaly od barev, ředidel, olejů, čistících prostředků atd.,
- Sorbenty, hadry od oleje, olejové filtry atd.,
- Upotřebené oleje: motorové, převodové a hydraulické oleje, brzdové kapaliny,
- Pesticidy, herbicidy: nespoutěbované prostředky k hubení hmyzu a ochraně rostlin,
- Spotřební chemikálie: nespoutěbované kyseliny, louhy, fotochemikálie, čistící prostředky apod.
- Kovový odpad a pneumatiky
- Použité, ale **kompletní II. elektrozařízení**: ledničky, mrazničky, pračky, televize, rádia, počítače, mikrovlnky, videa apod.,
- Baterie a monočlánky,
- Akumulátory z osobních aut a motocyklů,
- Zářivky a výbojky,
- Léky – léky nevyužívané nebo s prošlou zárukou.

Informace, dotazy, připomínky:

- Obecní úřad Malá Morava,
- tel: **583 240 161**
- www.obecmalamorava.cz

- Sběr odpadu je určen pouze pro občany, není určen pro podnikající fyzické a právnické osoby. Žádáme občany, aby neodkládali jiný než uvedený odpad.

Obecní úřad Malá Morava, Vysoký Potok 2, 788 33 Hanušovice

Mobilní svoz velkoobjemových odpadů z domácností

Velkoobjemové odpady nepatří do popelnice. K jejich odložení využijte přistavených velkoobjemových kontejnerů.

Tyto kontejnery budou přistaveny následovně:

Sobota 10.10. Malá Morava, u pomníku od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění.
Sobota 10.10. Sklené, autobusová zastávka od 11:00 do 15:00 nebo do naplnění.
Neděle 11.10. Vysoký Potok, u obecního úřadu od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění.
Neděle 11.10. Vysoký Potok, u bytovek od 11:00 do 15:00 nebo do naplnění.
Pondělí 12.10. Podleší, u radnice od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění.
Pondělí 12.10. Křivá Voda, u č.p. 2 od 11:00 do 18:00 nebo do naplnění.
Úterý 13.10. Vojtiškov, horní parkoviště od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění.
Úterý 13.10. Vojtiškov, u bytovek od 11:00 do 18:00 nebo do naplnění.
Středa 14.10. Vysoká, parkoviště od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění.
Středa 14.10. Zlatý Potok, autobusová zastávka od 11:00 do 18:00 nebo do naplnění.
Čtvrtek 15.10. Vlaské, u dílen od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění.

Do těchto kontejnerů můžete odkládat:

- **starý nábytek** (křesla, židle, skříně, válečky,...)
- **podlahové krytiny** (koberec, linolea,...)
- **sanitární keramika** (umyvadla, toalety,...)
- **ostatní** (staré lyže, kola, velká zrcadla, matrace,...)

Co nepatří mezi velkoobjemový odpad a co nemohu dát do kontejneru?

- **veškerý nebezpečný odpad** (lednice, televizory, počítačové monitory, zářivky a výbojky, autobaterie, zbytky barev,...)
- **tříděný odpad** (papír, sklo, plasty, železo,...)
- **kompostovatelný odpad** (tráva, listy,...)
- **uhynulá domácí zvířata**
- **běžný komunální odpad**
- **stavební suť a kameny**

Neodkládejte odpad mimo kontejnery! Do kontejnerů nelze ukládat také zemina.

Informace, dotazy, připomínky:

- Obecní úřad Malá Morava, tel: **583 240 161**, www.obecmalamorava.cz

Zápis z 9. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 24. 9. 2020 v zasedací místnosti obecního úřadu

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Zveřejněné osoby jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce: Walter Köhler (1) – od 16:12 hod., Jan Kouřil (2), Antonín Marinov (3), Pavel Morong (4), Štěpán Morong (5), Petr Pospíchal (6), Ing. René Šebek (7), Karel Svoboda (8)

Nepřítomní členové zastupitelstva obce: Mgr. Olga Temňáková (9) – omluvena

Přítomní občané: V. B., S. S., M. K., A. Ch., Š. F., A. U., J. U., I. U., J. U. ml., I. K., L. P., R. W., F. F., D. T., M. G.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Jednání zastupitelstva zahájil starosta obce Antonín Marinov v 16.00 hodin. Konstatoval, že zastupitelstvo bylo řádně svoláno, oznámení bylo zveřejněno a že je přítomno sedm zastupitelů, tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné. Starosta dále navrhl, aby se dnešní jednání řídilo tímto programem:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Kontrola plnění usnesení.
5. Mezitimní závěrka 1-6 2020.
6. Výsledek hospodaření 1-8 2020.
7. Rozpočtové opatření.
8. Opatření starosty.
9. Pronájmy bytů.
10. Žádosti o pacht nemovitostí.
11. Souhlas se stavbou studny.
12. Souhlas se stavbou přípojky NN – Vysoký Potok.
13. Souhlas se stavbou přípojky NN – Vojtíškov.
14. Doplnění žádosti o směnu pozemků.
15. Revitalizace veřejného prostranství Sklené.
16. Diskuze.
17. Závěr jednání.

1. Schválení programu

Starosta seznámil přítomné s návrhem programu dnešního jednání. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2020/09/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele zápisu z jednání

Starosta určil zapisovatelkou zápisu z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovatelem zápisu pana Pavla Moronga a Jana Kouřila.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu v uplynulém období. Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

ZO bere na vědomí plnění zprávu o plnění usnesení.

5. Mezitimní závěrka 1-6/2020

Starosta seznámil přítomné se čtvrtletní mezeitimní účetní závěrkou.

ZO bere na vědomí zveřejnění a obsah mezeitimní účetní závěrky za období 1-6/2020.

6. Výsledek hospodaření obce za období leden až srpen 2020

Starosta Antonín Marinov seznámil přítomné s výsledkem hospodaření obce v uvedeném období. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v období leden až srpen 2020.

7. Rozpočtové opatření

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové opatření č. 100012/2020, včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl snížen v příjmech i výdajích o 834.000,- Kč podle jednotlivých kapitol. Kompletní znění rozpočtových změn je v příloze č. 1 tohoto zápisu. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2020/09/02: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 100012/2020.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

8. Provedená rozpočtová opatření starosty

Starosta obce seznámil zastupitele s opatřeními č. 10, 12, 15 a 19/2020, kterými starosta schválil a provedl rozpočtová opatření č. 100008/2020 – 100011/2020 v jeho působnosti. Kompletní znění opatření je přílohou č. 2 tohoto zápisu. Dále informoval o opatřeních č. 11, 13, 14, 16, 17, 18 a 20/2020 provedených v jeho působnosti. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí provedená opatření.

9. Pronájmy bytů

Na jednání se dostavil pan Köhler. Obec v současné době disponuje třemi volnými byty, a to ve Vojtíškově čp. 77, a v Podlesí čp. 21 a 39. Na základě zveřejněného oznámení byly obci doručeny tyto žádosti.

O byt ve Vojtíškově čp. 77 žádali:

D. T., v hodnocení dosáhla 35 bodů,

T. S., v hodnocení dosáhl 44 bodů,

J. K., v hodnocení dosáhl 62 bodů.

O byt v Podlesí č.p. 21 žádali:

A. Ch., nebodován,

F. F., nebodován,

P. D., v hodnocení dosáhla 26 bodů.

O byt v Podlesí čp. 39 žádali:

P. D., v hodnocení dosáhla 26 bodů,

G. Š., v hodnocení dosáhla 55 bodů,

S. S., v hodnocení dosáhla 45 bodů.

Přijaté žádosti byly posouzeny podle směrnice upravující podmínky pro přidělování bytů. Hodnocení prováděla referentka obce M. K., která zároveň předkládala materiál k projednání v zastupitelstvu. Navrženo bylo vyřadit z hodnocení dva žadatele, a to pana A. Ch. a pana F. F., za nesplnění podmínek. Starosta navrhl usnesení dle důvodové zprávy, a to přidělit byt ve Vojtíškově čp. 77 panu J. K., byt v Podlesí čp. 21 paní P. D. a byt v Podlesí čp. 39 paní G. Š. Starosta otevřel diskuzi. Vystoupil pan Petr Pospíchal s pozměňovacím návrhem na přidělení bytu v Podlesí čp. 21 panu A. Ch. Chce tomuhle zájemci přidělit byt postupem mimo schválená pravidla. Svůj návrh odůvodnil tíživou životní situací pana Ch., který se narodil a žije v Podlesí. V současné době je bez domova, ovšem pracuje a snaží se splácet dluhy.

Starosta nechal hlasovat o protinávruhu pana Pospíchala přidělit byt v Podlesí panu A. Ch.

2020/09/03: ZO schvaluje přidělení bytu v Podlesí č. p. 21 panu A. Ch.

Hlasování: 5:0:3 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	o	o	+	+	+	o	x

Dále nechal starosta hlasovat o pronájmu dalších bytů.

2020/09/04: ZO schvaluje přidělení bytu v Podlesí čp. 39 paní G. Š. a bytu ve Vojtíškově čp. 77 panu J. K.
Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

10. Žádosti o pacht nemovitostí

- Malá Morava I.

J. U. ml., bytem Malá Morava 92, požádal o pacht části pozemků p. č. st. 218 a p. č. 288/2 v k. ú. Malá Morava, které užívá jako zahradu. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2020/09/05: ZO schvaluje záměr pachtu částí pozemků p. č. st. 218 a p. č. 288/2 v k. ú. Malá Morava o celkové výměře cca 300 m².
Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

- Malá Morava II.

J. U., bytem Malá Morava 89, požádal o pacht části pozemků p. č. st. 225 a p. č. st. 224 v k. ú. Malá Morava, které užívá. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2020/09/06: ZO schvaluje záměr pachtu částí pozemků p. č. st. 225 a p. č. st. 224 v k. ú. Malá Morava o celkové výměře cca 28 m².
Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

11. Souhlas se stavbou studny

Ing. P. U. požádal obec o souhlas se stavbou vrtané studny na pozemku p. č. 301/1 v k. ú. Vojtíškov. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2020/09/07: ZO schvaluje souhlas se stavbou vrtané studny na pozemku p. č. 301/1 v k. ú. Vojtíškov.
Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

12. Souhlas se stavbou přípojky NN – Vysoký Potok

Společnost Energozvodby požádala o souhlas se stavbou přípojky nízkého napětí na pozemku obecním pozemku p. č. 132/3 v k. ú. Vysoký Potok. Přípojka se bude budovat na žádost obce a bude sloužit jako zdroj elektriny pro kulturní akce. Proběhla všeobecná diskuze o trase přípojky.

2020/09/08: ZO schvaluje souhlas se stavbou přípojky NN na pozemku p. č. 132/3 v k. ú. Vysoký Potok včetně uzavření smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene a dohodu o umístění stavby na tomto pozemku.
Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

13. Souhlas se stavbou přípojky NN – Vojtíškov

Společnost Energozvodby požádala o souhlas se stavbou přípojky nízkého napětí na obecním pozemku p. č. 772/1 v k. ú. Vojtíškov. Přípojka se bude budovat na žádost obce a bude sloužit jako zdroj elektriny pro podzemní vrt. Proběhla všeobecná diskuze o trase přípojky.

2020/09/09: ZO schvaluje souhlas se stavbou přípojky NN na pozemku p. č. 772/1 v k. ú. Vojtíškov včetně uzavření smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene a dohodu o umístění stavby na tomto pozemku.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

14. Doplnění žádosti o směnu pozemků

Na minulém zasedání zastupitelstva požádal pan Walter Köhler, bytem Malá Morava 93, obec o směnu obecních pozemků, které navazují na jeho nemovitosti nebo na nemovitosti společnosti Farma Morava. Jedná se o p. č. 176/6, 136/10, 136/12 a 714 v k. ú. Vysoký Potok a p. č. 839, 892 a 16/12 v k. ú. Sklené u Malé Moravy. Obci nabídl pozemek p. č. 217/11 v k. ú. Malá Morava, na kterém se nachází vedení a zařízení obecního vodovodu. Jde o zahradu, kterou užívá paní V. Záměr směny byl schválen. Nyní bylo doručeno doplnění žádosti, kde žadatel žádá směnu rozšířit ještě o pozemky p. č. 263/1 a p. č. 716/4 v k. ú. Vysoký Potok, p. č. 546 a 194/3 v k. ú. Zlatý Potok a p. č. 853 v k. ú. Sklené u Malé Moravy. Obec ovšem v případě rozšíření směny požaduje do směny zahrnout i pozemky, které vlastní pan Köhler pod obecními místními komunikacemi, a to p. č. 33/1 o výměře cca 400 m² v k. ú. Vysoký Potok a část p. č. 500/1 a p. č. 474 v k. ú. Podlesí-město o výměře cca 500 m². Proběhla všeobecná diskuze.

Starosta nechal hlasovat o návrhu revokovat původního usnesení o záměru směny a poté o směně samotné.

2020/09/10: ZO revokuje usnesení 2020/08/13 ze dne 25.6.2020.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2020/09/11: ZO schvaluje záměr směny obecních pozemků p. č. 176/6, ostatní plocha, manipulační plocha o výměře 44 m², p. č. 136/10, ostatní komunikace, ostatní plocha o výměře 106 m², 136/12, ostatní plocha,

ostatní komunikace o výměře 252 m², p. č. 714, ostatní plocha, ostatní komunikace o výměře 97 m², p. č. 263/1, trvalý travní porost o výměře 518 m², p. č. 716/4, trvalý travní porost o výměře 705 m² vše v k. ú. Vysoký Potok, p. č. 839, trvalý travní porost o výměře 146 m², p. č. 892/1, ostatní plocha, ostatní komunikace o výměře 188 m², p. č. 16/12, trvalý travní porost o výměře 189 m², p. č. 853, ostatní plocha, ostatní komunikace o výměře 514 m² v k. ú. Sklené u Malé Moravy, p. č. 546, ostatní plocha, ostatní komunikace o výměře 90 m², p. č. 194/3, orná půda o výměře 521 m² v k. ú. Zlatý Potok za pozemky ve vlastnictví Waltra Kohlera p. č. 217/11, zahrada o výměře 1 097 m² v k. ú. Malá Morava, část p. č. 33/1, trvalý porost o výměře cca 400 m² v k. ú. Vysoký Potok, část p. č. 500/1, trvalý travní porost a část p. č. 471, orná půda, vše o výměře cca 500 m² v k. ú. Podlesí-město. Zároveň ukládá starostovi zhotovit geometrický plán pro rozdělení pozemků a až poté zveřejnit záměr směny pozemků.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

15. Revitalizace veřejného prostranství Sklené

Starosta seznámil přítomné se záměrem revitalizace centra Skleného.

2020/09/12: ZO souhlasí s realizací revitalizace, zhotovením projektové dokumentace a stavebním a územním řízením.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

16. Diskuze

Pavel Morong se ptal, zda je nějaký posun v případě pronájmu pozemku na obecní techniku. J. U. ml. požaduje výměnu oken ve svém bytě, je ochoten se finančně podílet. L. P. se ptá na podrobnosti přidělování bytů. R. W. se ptá na stav žádosti svého syna o výměnu spotřebičů v bytě. Dále se ptá, proč v kašně neteče voda. F. F. se ptá, proč se nezruší bodování žádostí o byt a proč protínávrhy usnesení na jednání zastupitelstva nemohou podávat i občané.

24. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným za účast na zasedání obce a v 16:50 jednání zastupitelstva obce ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 1. 10. 2020

Ověřovatelé zápisu: Jan Kouřil, Pavel Morong Pavel

Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Antonín Marinov

Přílohy zápisu:

1. Rozpočtové opatření

2. Opatření starosty

Houbařský úlovek

Letošní podzim byl velmi štědrý pro houbaře. Nejlepší sběratelé rádi rozdávali košíky hub příbuzným i starším známým, což je chválné, protože dobrosrdečných houbařů je málo.

Naším životním houbařským úlovkem bylo 10 pravých hříbků v jednom trsu, které jsme našli v lese pod Králickým Sněžníkem. Hříbky jsme opatrně vydolovali ze zeminy a jehličí, aby se nerozdělily, a dovezli zabalené do bundy pomalu na kole.

Doma stály na okně asi týden - až uvadly a pak skončily v zahradě pod smrskem.

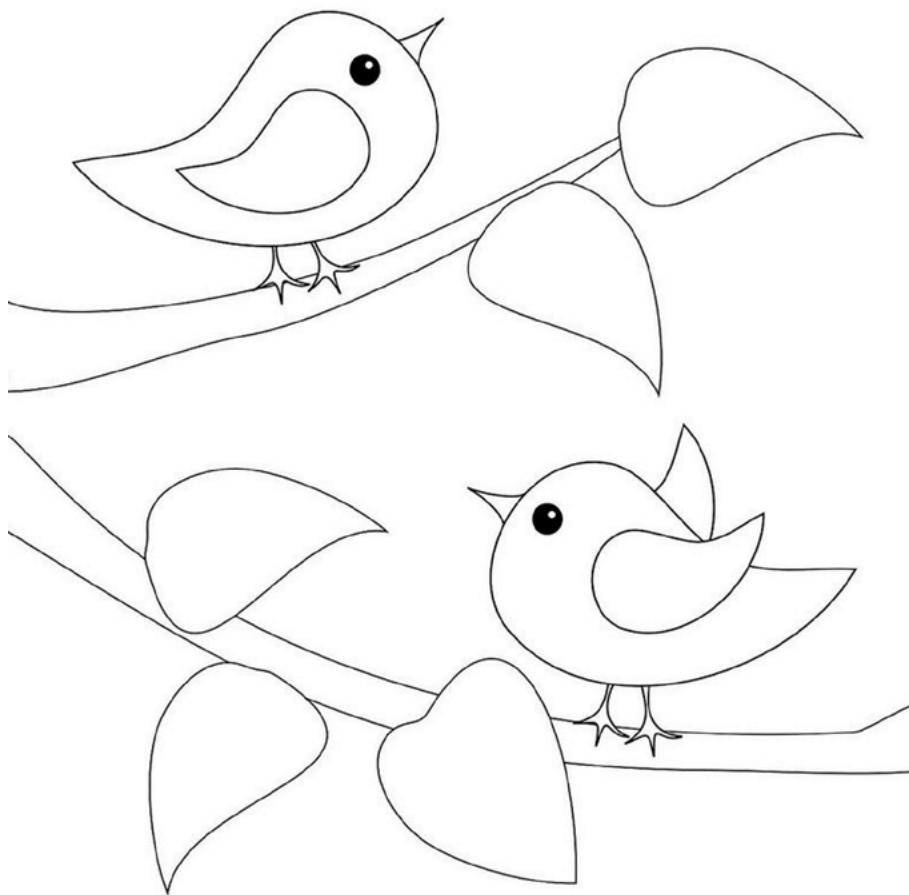
Maurerovi

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Milé děti,
přišel podzim a spousta ptáčků odlétá na jih do teplých krajín, protože by zimu u nás nepřečkali. Je málo potravy a chladný vzduch. Jejich cesta je daleká, často letí přes moře.

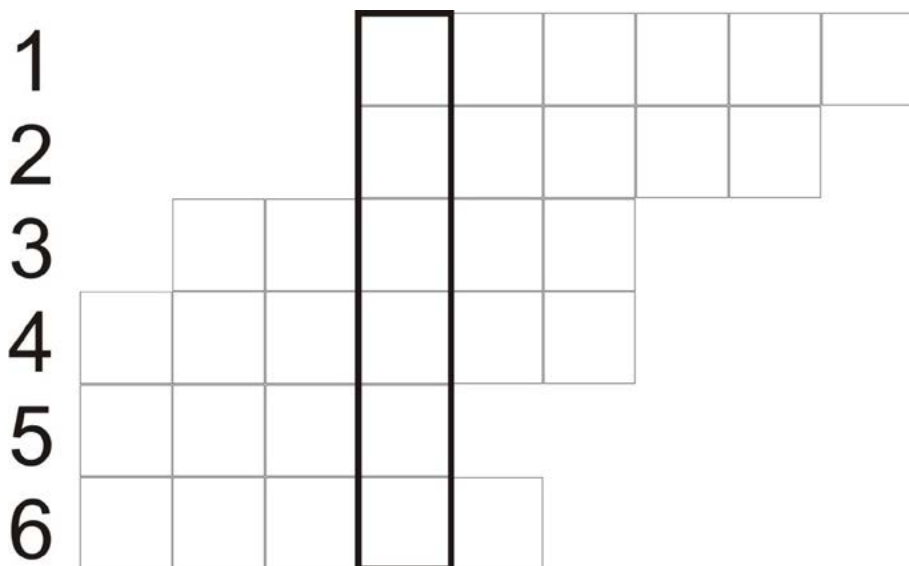
V jižních krajích je čeká teplo a dostatek potravy. První odlétají hmyzožraví ptáci, jako je vlaštovka - a vlaštovičky už jsou pryč. Jejich švitoření v horkém odpoledni nám bude chybět. Kachna divoká a husa velká nás také opustí, na

řece bude pusto, zůstanou jen labutě. Z malých ptáčků ještě odletí červenka obecná, linduška lesní, pěnkava, špačci, jiříčka, kukačka a neuslyšíme ani krásné zpěvy skřivana polního, jehož rekord v délce zpěvu je 68 minut v kuse. Pěknou písničkou „tydydy, tydydy“ nám dělá radost také drozd zpěvný a i ten umlkne. I Čápi odlétají. Přes sněhovou pokrývku se nedostanou k potravě. A ještě spousta dalších.

Kromě hmyzožravých ptáků odlétají i někteří zrnožraví a dokonce i někteří dravci - například včelojed lesní a moták pochop. Ale i ti ptáčci, kteří u nás přes zimu zůstávají (např. sýkorka, vrabeček) nebo k nám na zimu přilétají (havran), vám budou moc vděční, když jim nasypete zrníčka nebo pověsíte lůj a pomůžete jim tak zahnat hlad.

Na jaře vám za to krásně zazpívají.

Doplňovačka

1. Roční období, které následuje po létě.
2. Rostlina, která pokrývá povrch hlíny jako zelený koberec (v zimě hnědně).
3. Černý krákoravý pták, kterého potkáme v zimě.
4. Ptáček, který se velmi rád krmí hrozný ve vinohradě.
5. Lán země, na kterém se pěstují zemědělské plodiny.
6. Domeček pro ptáky, vyrobený lidmi.

Olšováček připravila
Radomíra Morbacherová

HEŘMÁNEK[©]

ČTENÍ PRO ŽENY

*Milé čtenářky,
už se to zdá být dávno, co byl náš domov znám jako bramborový kraj a bramborová pole se zdála nekonečná. Jednou z pochutin, která se z této nenahraditelné přílohy spousty jídel připravuje, jsou smažené hranolky. A právě jim věnujeme dnešní Heřmánek.*

Smažené hranolky skoro bez tuku? Jde to

Ať už budete chystat smažené brambory, nebo hranolky, bude dobré vybrat vhodný typ brambor. Za ideální se považují brambory typu „C“, tedy brambory s kyprou, silně moučnatou dužninou. Výrobci hranolků jdou ještě dál a brambory pro své výrobky si vybírají podle odrůdy, nejčastěji sahají po pozdní odrůdě Apolena, rané Baltica či Camilla, nebo po polorané Fantane. Zejména v Belgii a Holandsku je velmi oblíbená odrůda Bintje, která byla před pěti lety na bio veletrhu BioFach zvolena bramborem roku 2012.

Obecně jde o to, aby brambor, který se bude smažit, obsahoval co nejméně cukru, který by měl při následném smažení za následek rychlé hnědnutí bramboru, aniž by už musel být nutně vhodný ke konzumaci.

Předpřipravte si brambory na hranolky

Brambory na hranolky by měly být vždy dlouhé, abychom je mohli bez velkého odpadu zpracovat.

Tři druhy předpřípravy

- Nakrájejte brambory na hranolky, případně na podobné velké tvary, a vložte je do vody. Tím je zbavíte přebytečného škrobu.

- Můžete je také krátce blanširovat – vložíte je asi na minutu do vroucí vody a následně rychle zchladíte. Klidně v mrazáku. „Voda a mráz totiž brambor na povrchu mikroskopicky roztrhají. Tyto trhliny jsou pro smažení strašně dobré, když totiž brambory blanšírujeme, jejich buněčný povrch uzavřeme, a když je zamrazíme, tak na bramboru vytvoříme šupinatý krustý, který nedovolí, aby se tuk dostal do bramboru. To je velmi podstatný krok,“ vysvětluje jeden ze způsobů kuchař Ivan Vodochodský.

- Kuchař lze také před smažit na 140°C čtyři až pět minut. Brambory předtím ale důkladně osušte v utěrcu.

V čem a jak smažit?

Za nejlepší tuk na smažení bramborů byl kdysi považován koňský lůj, ale i hovězí lůj a sádlo. A jak je to dnes? „Nakombinujte sádlo s dobrým rostlinným olejem – arašídovým nebo řepkovým. Nechte ho zahřát na sto šedesát stupňů, brambory důkladně osušte a pozvolna je smažte. Tím získáte dokonalou strukturu i chuť, brambor je uvnitř měkký, není syrový ani rozvařený a na povrchu je křupavý,“ popisuje Ivan Vodochodský. Zda jsou brambory připravené správně, nepoznáte vždycky podle barvy, protože o barvě nerozhoduje to, jak brambor smažíte, ale procento cukru v bramboru. Sladší brambor tedy více a rychleji ztmavne.

Když smažíte, tak nezapomeňte dávat do ná-

doby jen přiměřené množství suroviny. Pokud byste totiž do rendlíku s olejem vysypali hromadu připravených bramborů, tak se olej ochladí

Smažit hranolky v oleji je podle Belgičanů svatokrádež

Hranolky nemusejí být jen tukem nasáklá příloha ke karbanátku v housce. Může to být i celkem zdravá pochoutka a velmi vydatný oběd. To alespoň o svých hranolkách říkají Belgičané. V jejich zemi jsou totiž hranolky doma.

S jakou omáčkou si je dáte? To je otázka, kterou vám prodáváč zákonitě položí, když si ve stánku objednáte kornout hranolků. Já si dávám většinou omáčku andalusskou, u nás doma poměrně neznámou. Oranžovou, majonézovou, s mírně ostrou chutí. Někdy ale zůstanu věrný klasice a nechám si na hranolky nalít tatarskou nebo kečup. Omáček mají ale v každém stánku vždy alespoň sedm až deset.

Hranolky jsou jedním z belgických národních jídel. Když odmyslím gratinované čekankové puky a vařené slávky, je to jídlo, které k Belgičanům pasuje tak jako k nám knedlíky nebo bramborák. Udělat dobré hranolky je skoro věda. Jak mi řekl Cédric van Belle z muzea hranolků v Bruggách, základem je správná odrůda brambor. „Na hranolky používáme odrůdu zvanou Binche. Je masitá, tuhá a také její hlízy mají skoro stejnou velikost. Přesně takovou, jakou na hranolky potřebujeme,“ říká Cédric van Belle.

Hranolky vám v Belgii nabídnou skoro ke všemu. K pečenému kuřeti, slepici na smetaně, masovým kuličkám v raské omáčce i k vařeným mušlím. V belgických domácnostech se brambory skoro ani jinak neupravují. Každá hospodyňka má na hranolky protlačovací řezačku. Krájení nožem není úplně bezpečné a také nechává na hranolkách větší nerovnosti, do kterých se pak ukládá tuk, a hranolky jsou zbytečně mastné. Třeba jako ty ve fastfoodových restauracích.

Belgičané sice nemají žádné historické listiny, které by dokazovaly, že hranolky pocházejí právě odsud, ale do krve by bránili své otcovství tohoto pokrmu, říká Cédric van Belle a přidává jednu z legend, jak vlastně hranolky vznikly. „V 18. století si lidé žijící kolem řeky Maes, která protéká Belgií, lovili malé rybičky a smažili si je v oleji. V polovině století ale přišly tak tuhé zimy, že řeka zamrzla a lidé si neměli co hodit do kotlíku. Nakrájeli tedy brambory na proužky a usmažili je. To byly první hranolky,“ uvedl.

a místo smažení by se jídlo začalo vařit nebo dusit a už byste ho nikdy nezachránili. Pozor si dávejte zejména při smažení ve fritéze, kde huboké sítko svádí k hojnému zaplnění. Pokud by se olej prudce ochladil, nejen že by z hranolků byly vařené brambory s olejem, ale navíc by vám olej z fritézy mohl vzkypět a nadělat na lince neželoucí paseku. Smažte tedy v malém množství, a to jen krátce, po předpřípravě jim budou stačit dvě tři minutky.

Dáme okapat na utěrku, zbavíme přebytečného tuku a máme krásné křupavé smažené brambůrky. Nesolte. Pokud byste je osolili, začne z nich sůl tahat vodu a hranolek nebo brambor na povrchu změkne. Solte tedy až těsně před podáváním.

Jen si dejte a nebojte se

Všude slyšíme, nejezte smažené brambory, jsou tučné. Samozřejmě, když je budete připravovat nesprávně, tzn. když je neosušíte, nezblanšírujete nebo nepředsmažíte a budete je smažit ve velkém, tak do sebe natáhnou moc tuku. Když si ale dáte práci s přípravou, tak vám garantuji, že je uvnitř bramboru takové minimum tuku, že vám uškodit nemůže.

Zbývá ještě vysvětlit, jak se to stalo, že v angličtině se hranolkům říká „french fries“. „Je to proto, že za 1. světové války, když přišli Američtí vojáci do Belgie – její frankofonní části, pohostili je hranolky. A protože si vojáci mysleli, že jsou ve Francii, dali hranolkům jméno „francouzské smažené brambory“,“ vysvětlil mi, jak zeměpisnou popleteností Američanů přišly hranolky ke svému anglickému jménu.

Ovšem to, co se v Americe vydává za hranolky, má k těm pravým daleko asi tak jako trabant k ferarri. V žádném případě se totiž nesmějí hranolky smažit v oleji. Hlavně použit na ně olivový olej je v očích Belgičanů málem svatokrádež. Oleje totiž potlačují chuť brambor. Hranolky se musí smažit v sádle – hovězím.

„Nejdřív se vezmou čerstvě nakrájené hranolky a smaží se pět minut v tuku horkém 135 stupňů. Musíme je trochu promíchat, aby se neslepily k sobě a aby ztratily malé částčky škrobu, které se na povrchu hranolků vysrážely. Po prvním smažení se musejí hranolky nechat asi 10 minut „odpočinout“ mimo fritézu,“ ukazoval mi názorně kuchař – zkušený smažič hranolků v muzeu v Bruggách David Verbeiren.

„Pak následuje druhé smažení. Hranolky v tuku stráví necelé tři minuty při 160 stupních,“ pokračoval v popisu. Potom se z hranolků nechá odkapat přebytečný tuk a dají se do chladicí mísy, ve které je kuchař přehazuje. Pak ještě posolit a podávat.

Belgičanům stačí velký kornout hranolků k obědu. Dávají si je i několikrát za týden. Že to není zdravé a jde to na tloušťku? David Verbeiren oponuje. „Všichni Belgičané vyrostli na hranolkách. A podívejte se na nás. My přece nejsme tlustí. To ne hranolky, ale smažené karbanátky a omáčky, které si k hranolkům dáváte, to je to, co je strašně tučné,“ oponuje.

Něco na tom určitě bude. Z muzea hranolků jsem ale odešel stejně s kornoutem úžasných smažených brambor s omáčkou – tentokrát americkou. Růžovo-oranžovou s příchutí česneku. Však si také tuhle belgickou pochoutku nedopřávám často. Tak dvakrát za měsíc. Snad ty kalorie zase vyběhám.

Pět způsobů, jak udělat perfektní hranolky!

Ukažte mi někoho, kdo nemá rád hranolky. Navzdory tomu, že mají mnoho kalorií, si je čas od času rád dopřeje každý. Ale vyčarovat doma ty opravdu křupavé z pravých brambor, není tak snadné, jak by se na první pohled zdálo. Vyzkoušela jsem proto několik různých způsobů přípravy hranolek, které jsem našla na internetu.

Možná se budete divit, ale připravit krásné křupavé domácí hranolky není vůbec jednoduché. Rozhodně nestačí nakrájet brambory a hodit je do rozpáleného oleje. Takové hranolky budou uvnitř tuhé a nebudou křupavé. Ty pečené v troubě zase chutnají spíš jako pečené brambory než hranolky. Navíc, jak se během našeho pokusu ukázalo, co člověk, to jiná hranolka. Někdo nedá dopustit na ty uvnitř kašovitě, jiný upřednostňuje ty trochu na skus, a já si oblíbila octovou marinádu. Jedni je rádi se slupkou, druzí bez ní. Pro někoho je dokonale zhruba 1 cm silná, pro jiného spíš steaková silná kolem 2 cm. Všichni se ale shodují na tom, že hranolky musí být uvnitř dodělané a na vrchu krásně křupavé. A v tom je právě kámen úrazu.

Dvojím smažení se nevyhnete

Docílit tohoto dvojího efektu a zároveň uchovat chuť brambory nelze jinak, než dvojím smažením. Což se mi tak úplně nezamlouvá. Vyzkoušela jsem proto i recept, kde se hranolky smaží jen jednou, ale s výsledkem jsem moc spokojená nebyla. Stejně tak se kuchaři neshodnou, zda použít brambory typu C nebo B. Zkusila jsem tedy obojí. Smažit je prý nejlepší na arašidovém oleji, jako v Americe, který ale u nás není běžně k dostání. Sáhnete proto po řepkovém nebo slunečnicovém, skvěle ho zastoupí.

Teplota je důležitá

Zatímco některé recepty počítají se smažením na 160 a 190 stupňů, jiné jen na 100 stupňů. Jenže smažíte-li v pánvi, není to tak snadné rozeznat. Pokud nemáte kuchyňský teploměr, pomůže vám tento taháček. Stačí, když hranolku zkušebně ponoříte do oleje a budete pozorovat, co se děje.

Vnější projev v blízkosti vložené suroviny

Teplota [°C]

- olej prská, netvoří se žádné bublinky teplota pod 90°C,
- objevuje se jen několik bublinek 90-130°C,
- objevuje se velký počet bublinek, není slyšet praskavý zvuk 130-170°C,
- objevuje se velký počet bublinek, je slyšet praskavý zvuk 170-230°C.

1. Hranolky blanšírované a pak 2× smažené

Použila jsem brambory typu C. Brambory oloupejte, nakrájejte na hranolky a důkladně je vyperte v opravdu studené vodě. Nechte je louhovat 30 minut. Když se vyplaví škrob, hranolky přeceďte a přesuňte do hrnce s vroucí vodou. V ní je 5 minut blanšírujte. Voda by se neměla vařit klokotem. Pak vodu sdečte, a hranolky důkladně osušte. Rozpalte dostatečné množství oleje, aby hranolky plavaly, na zhruba 160 stupňů (na varné desce přibližně stupeň 7). Vhodte várku hranolků do rozpáleného oleje a nechte je jednu minutu smažit. Neměly by zhnědnout, jen se zatáhnou. Hranolky vyjměte, nechte okapat a na papírových utěrkách zcela vychladnout.

V této fázi je můžete zamrazit. Nechte alespoň hodinu odstát v lednici. Před podávání znovu rozpalte olej, tentokrát na maximum (cca 190 stupňů) a hranolky osmažte pět až šest minut do zezlátnutí. Hotové nechte okapat, osolte a ihned servírujte.

Výsledek: Hranolky jsem po druhé musela smažit na nižší teplotu, při té nejvyšší by se za 5 minut smažení úplně spálily. Byly uvnitř akorát, chuťově perfektní i křupavé. Za mě skvělé, až na ten zdlouhavý postup. Ale pokud máte dost času, určitě to vyzkoušejte.

2. Hranolky vařené a 1× smažené

Brambory typu C oloupejte a podélně nakrájejte na hranolky silné 1 cm. V několika vodách je propláchněte, protože pouští hodně škrobu. Nasypte do hrnce, zalijte studenou vodou, aby dosahovala 2 cm nad brambory, osolte 1 zarávanou lžičkou soli a přiveďte k varu. Vařte 10-12 minut, dokud zcela nezměknou, dokonce by měly vypadat, že se téměř rozpadají. Uvařené brambory opatrně vylovte lžící na plech vyložený čistou utěrkou a nechte zcela vychladnout. Můžete tak učinit i den předem. Musí být opravdu studené. Rozehřejte olej na 180 stupňů, tedy téměř na plno. Hranolky postupně v několika dávkách usmažte dozlatova, každou asi 3-5 minut podle toho, jak trefíte teplotu oleje. Vyjměte je děrovanou lžící na talíř vyložený papírovými kuchyňskými utěrkami a odsajte přebytečný tuk.

Výsledek: Hranolky byly ze všech testovaných nejkrupavější, ale chuťově nás zklamaly. Nechtuly ani dětem, které si na křupavost obzvláště potrpí. Podle mě vaření zbavilo brambory chuti a vnitřek hranolek byl příliš kašovitý. Ale milovníci uvnitř kašovitých hranolek je určitě docení.

3. Hranolky 2× smažené ve vinném octu louhované

Brambory typu C s vysokým obsahem škrobu nakrájíme na hranolky. Vložíme je do studené vody s vinným octem (na 300 g hranolek 1 lžice). Díky octu výborně udrží tvar, nerozpádají se a při další úpravě nečernají. Na pánvi nebo ve fritéze rozehejeme na 190°C slunečnicový olej a hranolky smažíme asi minutu a necháme vychladnout. Hned po té je smažíme pod druhé, tentokrát asi 5 minut. Osolíme a ihned servírujeme.

Výsledek: Doporučuji smažit na nižší teplotu. Ocet má na svědomí, že hranolky rychleji zlátnou, takže by byly nakonec nedodělané. I tak byly na skus tužší, což já mám ráda, ale u dětí neuspěly. Vzhledem k tomu, že je děláme jen kvůli nim, testem neprošli.

4. Hranolky spařené ve sladké vodě s octem a 2× smažené

Nakonec jsem se rozhodla zkusit trochu upravený recept na hranolky ala McDonalds, který jsem našla na YouTube. Autor hranolky na 10 minut spařil v horké vodě, do které před tím rozpustil čajový šálek dextrózy a šálek glukózo-fruktózového sirupu. Protože se ani jedno nedá běžně sehnat a glukózo-fruktózový sirup je nutričně to nejhorší sladidlo ze všech, rozhodla jsem se pro vlastní zdravější verzi. Hranolky z brambor typu B jsem 10 minut louhovala v horké lázni, do které jsem přidala od oka jablčný ocet a asi 2 polévkové lžíce Golden Sirup, což je sladidlo známé z britské kuchyně a je to

v podstatě lehce zkaramelizovaný svařený cukr s citronem. Stejně podle mě poslouží i med. Ocet jsem se rozhodla přidat proto, že v receptuře McDonalds je a navíc mi z předešlého experimentu zachutnal. Následně jsem hranolky 2 smažila po 2 minutách na cca 190 %. Mezi smažením jsem je nechala vychladnout a zbavila přebytečného tuku.

Výsledek: Musela teplotu opět snížit, protože díky přidanému cukru, měly tendenci rychle hnědnout. Výsledek mě příjemně překvapil výraznější chutí a křupavostí. Ale s ohledem na to, že jiný způsob přípravy jsem vyhodnotila jako časově i kaloricky výhodnější, do svého seznamu receptů tento nepřidávám.

5. Hranolky holandské - 2× smažené

Brambory typu B neloupeme, jen omyjeme kartáčkem. Nakrájíme do požadovaného tvaru, na hranolky silné cca 1,5 cm. Vypereme ve studené vodě, osušíme a zhruba tři minuty smažíme v oleji rozehrátém na sto stupňů. Olej by neměl prskat, ani syčet. Jen by se v něm měly dělat bublinky. Hranolky při smažení na nižší teplotu pěkně změknu. Takto připravené vydrží maximálně 4 hodiny, nikdy déle. Těsně před servírováním smažíme znovu v oleji opět na 100°C další dvě minuty. Pak jsou hranolky i krásně křupavé a připravené ke konzumaci.

Výsledek: Ačkoli děti nemusí brambory ve slupce, u těchto hranolek jim to vůbec nevadilo. Byly krásně křupavé, měly výraznou chuť, a co jsem ocenila já, bylo s nimi vlastně nejméně práce. Za mě jasně vyhrávají. Myslím, že při stejném postupu budou skvělé i oloupané a klidně z brambor varného typu C.

Zdroj: recepty.blesk.cz

Kovbojské hranolky

Suroviny: brambory 6 kusů (velké), paprika sladká 1 lžice (mletá), oregano 1 lžice (sušené), sušený česnek 1/2 lžice, kurkuma 1/2 lžičky (mletá), sůl 1 lžička (+ na osolení vody), olej řepkový (na opečení).

Brambory vydrhněte kartáčkem a nakrájejte na velké hranolky. V osolené vodě je uvařte téměř doměkka, pak je slijte a osušte. Ve velké pánvi rozpalte olej – mělo by ho být dost, aby se hranolky dobře opékaly, neměly by v něm ovšem plavat. Opečte je ze všech stran, a když začnou zlátnout, přimíchejte podle chuti koření – někomu stačí jen lehce poprášit, někdo přidá třeba celou lžici. Lehce zamíchejte, aby se koření dostalo k bramborám ze všech stran, a podávejte.

Zdroj: igourmet.cz

Revitalizace centra části Sklené

V současné době obec připravuje projekt na revitalizaci centra místní části Sklené. Cílem projektu je zvýšení atraktivity veřejného prostoru centra této místní části jak pro občany, tak i pro návštěvníky obce.

V nevyužívaném prostoru okolo stávající autobusové zastávky by mělo vzniknout důstojné místo pro památník padlých v I. světové válce,

který bude na břehu nově vzniklého rybníčku a povede k němu dřevěná lávka. Nově bude postaveno také malé parkoviště pro osobní automobily, prostor pro nádoby na tříděný odpad, zpevněné plochy a autobusový přístřešek z přírodních materiálů.

Odhadovaný termín realizace je rok 2022.

Obec Malá Morava

Obrázky z hotové projektové vizualizace.

Jak připravit plastová okna na zimu, aby fungovala bezchybně

Zima je nejnáročnějším obdobím v roce pro mnohé stavební prvky a platí to i pro okna a balkonové či vchodové dveře. Jak před zimou ošetřit právě okna a dveře z plastu?

Bezúdržbovosti plastových oken a dveří nevěřte

Plastová okna se prodávají jako bezúdržbová, na rozdíl od oken dřevěných není třeba jejich pravidelná povrchová úprava. Ovšem s bezúdržbovostí plastových oken a dveří to není zcela pravdivé tvrzení. Bezúdržbovost totiž znamená, že materiál okenních rámu (PVC) nepodléhá zkáze ve vlhku, nevysychá na slunci a nemusíme jej pravidelně natírat. To je ale vše. A nakonec je třeba i tento plast pravidelně povrchově mýt, stejně jako zasklení.

Je toho třeba ošetřit poměrně dost, práce však jde dosti rychle od ruky

Jelikož musí okna v zimě odolávat obvykle náročnějším klimatickým vlivům než po zbytek roku, musí být v dobré kondici. Údržba plastových oken před zimou přitom není nijak složitá a vyplatí se. Začneme důkladným umytím (další následuje obvykle před Vánoci, pokud někdo nemyje okna častěji) a kontrolou technického stavu oken. Obzvláště důležitý je stav těsnění, aby nám z bytu zbytečně neunikalo teplo. Samotná údržba plastových oken nevyžaduje mnoho práce ani času a postupovat můžeme podle návodu výrobce. Pokud jej již nemáte, lze jej vyhledat na internetu. A pokud si na to sami netroufneme, stačí přivolat servisního technika dodavatele svých oken. Dodavatel oken by měl tuto službu zajistit i po uplynutí záruční lhůty, ale již za poplatek. Včasným seřízením oken prodloužíme jejich životnost a zlepšíme jejich fungování.

1. Mytí oken a dveří

Dříve se používala směs octu nebo citrónové šťávy s horkou vodou, případně pudinkový prášek, jedlá soda apod. Mytí oken prostě bylo tak trochu alchymii. Místo hadru, který často pouštěl vlákna, pak byly velmi oblíbené noviny. Dnes se prodává řada vhodných čistících prostředků, které se buďto používají samotné (často je můžeme z nádob stříkat) anebo přidávají do vody. A také pro samotné mytí oken se prodávají různé typy hadrů a jiných pomůcek. Jak správně a co nejlépe umýt okna a dveře nemá smysl popisovat, to již jistě každý dělal a nadále si dělá po svém. Na co si ale musíme dát pozor?

Okna myjeme zvenčí, dokud je venku ještě teplo a v zimě pak, když se krátce oteplí. Musíme počítat s tím, že v zimě jsou skla křehčí a snáze se poškodí. Obzvláště opatrně musíme vybírat přípravky pro mytí plastových profilů. Je třeba se vyhnout příliš agresivním chemickým prostředkům, rozpouštědlům a abrazivním prvkům, aby chom nepoškrábali plastový povrch, ale ani sklo. K samotnému mytí pak zcela postačí papírové kuchyňské utěrky. Mytí a leštění oken je rychlé a díky nezávadným chemikáliím také neškodí lidskému zdraví. Pokud však chcete, gumovými rukavicemi nic nepokazíte.

Při mytí nesmíme plastové prvky oken a dveří drhnout silou, nepoužíváme dokonce ani hrubou stranu kuchyňské houbičky. A pokud nám na rámu ulpí například omítka anebo barva, musíme tyto materiály odstranit mokřím způsobem ihned. Nesmí na rámech zaschnout. Při malování místnosti je proto třeba okna a dveře důkladně zakrývat.

2. Kontrola technického stavu

Právě před zimou je nejvhodnější čas na kontrolu technického stavu oken. Prostě musí fungovat, jak mají. Kontrolujeme, zda dobře fungují všechny pohyblivé části oken a pokud se konkrétní okno již špatně otevírá a zavírá (otevírání a zavírání nefunguje lehce), je třeba jej seřídit. Které seřizovací šroubky jsou právě ty klíčové, se dozvíme v návodu výrobce.

3. Údržba těsnění je základ

Stejně tak je třeba zkontrolovat těsnění. Obzvláště těsnění je u plastových oken a dveří v zimě nejvíce ohroženou a zatěžovanou částí, nejdůležitější je pružnost a nepoškozený stav dorazového těsnění. V případě těsnění je však třeba si ohlídat jeho kvalitu již při nákupu oken a dveří. Máme tak dobrý předpoklad, že bude dobře a bezchybně sloužit. S těsněním také souvisí uzávěry oken a odvodňovací kanálky. Musíme je důkladně vyčistit (setřít na mokro) a těsnění lehce potřít například silikonovým olejem (např. pomocí papírové utěrky). Nejznečištěnější a nejvíce ohrožené je těsnění v dolní části okenního rámu. Zde si musíme dát obzvláště záležet. Může se stát, že se nám na některých místech těsnění nebude vracet do původního tvaru anebo je poškozené. V tomto případě přivolejte servisního technika dodavatele svých oken. Práce mu půjde rychle od ruky a bude bezchybná.

4. Funkční spára

Ve funkční spáře nesmí stát voda, a pokud tomu tak je, nestačí ji pouze důkladně vytřít, ale také vyčistit otvůrky, kterými má voda odtékat. Snadno se ucpávají. Voda se může do spáry dostat zvenčí za deště, ale i zevnitř jako důsledek kondenzace. Kondenzující voda nám přitom může napovědět, že není něco v pořádku s těsněním oken. Směrem ven vedou ze žlábků úzké otvory, které je třeba uvolnit (pročistit) například párátkem. Držící se voda ve spáře je nebezpečná za mrazu, kdy může nevratně poškodit okenní těsnění a my je budeme muset vyměnit.

5. Promazání pantů a kování

Kování prostě nesmí takzvané „dřít“ na sucho, časem to způsobí obtížné otevírání a zavírání oken a dveří a též se snižuje jejich životnost. Promazání je proto velmi důležité. V žádném případě nesmí použitý olej obsahovat abrazivní částice, které pomáhají odstraňovat rez. Určitě neuděláme chybu s jakýmkoli minerálním olejem, který se používá na pohyblivá a namáhaná spojení, například jízdních kolo a síčích strojů. Optimální je také technická vazelína nebo mazivo na silikonové bázi.

Ta místa, kde dochází v kování ke tření, poznáte intuitivně. Jde o horní a dolní okenní pant, čepy na svislé hraně okna a takzvané nůžky (horní část okenního kování, které se rozevírá při vyklopení okenní tabule, což provádíme kvůli ventilaci). Promazat je třeba také uzavírací systémy. Promazání provádíme jako poslední krok údržby oken a pokud nám olej někde ukápně, jednoduše jej setřeme.

Právě péče o kování a také dorazové těsnění je tím nejdůležitějším, co můžete udělat pro delší životnost a bezvadné fungování oken.

Petr Pojar

24. 9. 2020

Zdroj: ceskestavby.cz

Poutní slavnost ve Vojtíškově

Každoročně v první zářijovou neděli se koná v kostele ve Vojtíškově poutní slavnost. Uctívá se svátek Narození Panenky Marie. Na hlavním oltáři je zobrazená Panna Marie se svými rodiči sv. Annou a sv. Jáchymem.

Také letos v neděli 6. září došla ke kostelu dechovka z Písařova a sjížděli se poutníci z širokého okolí. Muzikanti hráli během bohoslužby a po její ukončení před kostelem.

Velkou pochvalu za přípravu této slavnosti si zaslouží obětavá kostelnice paní Vlasta Juránková a její rodina. Každý rok nádherně vyzdo-

bí celý chrám a připraví bohaté pohoštění pro poutníky a hudebníky.

Paní Vlasta se také stará celé léto až do října o kapli U svaté Trojice. Na podzim díky podpoře pana starosty Antonína Marinova proběhlo malování a úklid kaple. Ještě v říjnu připravuje paní Juránková poutní slavnost ve Vysokém Potoku v kapli Matky Boží Růžencové.

Vlastičko, všichni poutníci Vám děkují za bohubilou péči o naše památky a tradice a přejí ještě dlouhá léta v dobrém zdraví.

Janina Maurerová

Bagry a nakladače v rezervaci. Poláci na Sněžníku budují rozhlednu

Ve stavenišť se změnil vrchol Králického Sněžníku. Hned za státní hranicí roste rozhledna. Stavba má na obou stranách hranice své zastánce, ale i řadu odpůrců z řad ekologů a veřejnosti.

Na vrcholu Sněžníku narazí turista půl metru za hraničními kameny na plot. Za ním zeje hluboká jáma a velká hromada hlíny a kamení. V díře i okolo ní stojí stavební mechanismy. I když má slunce ještě docela sílu, na vrcholu fičí ostrý vítr, který cloumá i tisícilitrovými barely na vodu. Bagrista se schovává v kabině svého stroje. Za chvíli zatroubí, vynoří se parta mužů v mikínách s kapucemi a dávají se do práce.

U pramene Moravy je vítr přece jen o něco snesitelnější. Z kopce sem schází mladý pár z Opavy.

„Ani jsme nevěděli, co tam má být. Jsme tu poprvé a koukali jsme na tu hromadu. Nahoře jsme čekali hezčí prostředí než bagry. Myslím, že je zbytečné stavět rozhlednu na nejvyšším vrcholu široko daleko,“ míní Jan Vimmer.

Vyhlídkovou věž by na vrcholu oželel i Jakub Vukelič ze Zlína.

„Přírodu bych nechal bez budov. Člověk, který si chce orazit, se přece jen cítí lépe v přírodě mezi stromy než u stavby, kde se shromažďují lidé. Proč za každou cenu něco stavět? Na jednom kopci stačí, jinde bych to nechal volnější,“ odkazuje na nedalekou Stezku v oblacích nad Dolní Moravou.

Rozhledna bude dominantou, miní zkušená turistka

Najdou se však i zastánci rozhledny.

„Je to dobrá zpráva, je dobře dobře, že věž staví,“ je přesvědčený starší Polák.

Mezi příznivce rozhledny patří i třiasedmdesátiletá Anna Lozrtová. Na Sněžník chodí pravidelně. Ročně nachodí kilometrů přes čtyři tisíce, letos jich má na kontě už 3 250.

„O rozhledně se tu mluví nejméně dvacet let. Byla by bezvadná, teď tam není nic. Bylo by lepší, kdyby tam něco bylo, než jen holá halda kamenů. Rozhledna by byla dominantou,“ míní vitální žena.

Malá anketa mezi turisty nakonec dopadá 2:3 v neprospěch příznivců stavby.

Obavy o negativní dopad na přírodu

Stavba kromě řady lidí vadí také ekologům. Podle nich dochází k poškozování cenné přírody na vrcholu Králického Sněžníku. Po dobudování vyhlídky předpokládají další výrazný nárůst počtu turistů, což bude mít na přírodu negativní dopad.

Ochránářské organizace proto pracují na podání stížnosti k Evropské komisi. Výstavba rozhledny je dotována z fondů Evropské unie a podle aktivistů zřejmě nebyla dodržena pravidla pro umísťování takových staveb do chráněné přírody.

Jen hlupák mění krajinu v turistické lunaparky, tvrdí ornitolog

„Přijde nám nesmyslné stavět v místě, které poskytuje úžasný rozhled do krajiny, více jak třicetimetrou rozhlednu,“ zmínil Jiří Beneš z Hnutí Duha.

„Vysokohorská příroda je u nás vystavena enormnímu tlaku turismu a postupně mizí

i následkem změny klimatu. Její zbytky je třeba důsledně chránit, aby mohly sloužit k poznání a poučení. Jen hlupák je bude proměňovat v turistické lunaparky,“ uvedl ředitel České společnosti ornitologické Zdeněk Vermouzek.

Podpisy pod petici přibývají

Proti výstavbě rozhledny protestují i lidé v Polsku. Internetová petice adresovaná představitelům města Stronie Śląskie, které je investorem rozhledny, Regionálnímu ředitelství životního prostředí ve Vratislavi a českému ministerstvu pro místní rozvoj má bezmála tisícovku podpisů a další přibývají.

Celý záměr se připravoval roky. Například problematika vlivu záměru na životní prostředí se řešila mezi lety 2012 a 2014. Ke stavbě z české strany přiléhá Národní přírodní rezervace Králický Sněžník. Objekt vyrůstá v polské rezervaci Kladský Sněžník, což je ekvivalent chráněného území na české straně.

Správa CHKO Jeseníky požadovala mezistátní posouzení záměru na životní prostředí.

„Výstavba rozhledny totiž může ovlivnit přírodu na obou stranách hranice,“ sdělila mluvčí Agentury ochrany přírody a krajiny ČR Karolína Šulová. Proces však byl po změně záměru na takzvanou studenou rozhlednu z polské strany zastaven.

Podmínky porušeny

Správa tak v roce 2014 v souvislosti se stavbou požadovala alespoň zajistit monitoring návštěvnosti, informovat o zákazu pobíhání psů po travnicích na vrcholu hory a zemní práce neprovádět v období mezi 15. dubnem a 15. červencem. Podle informací od Generálního ředitelství ochrany životního prostředí v Polsku nebylo možné požadavek na omezení stavebních prací splnit.

„Agentura ochrany přírody a krajiny ČR nemá nástroje, jak tyto podmínky vymáhat. Pokud zjistí jejich porušení, bude kontaktovat ministerstvo životního prostředí a Generální ředitelství ochrany životního prostředí. Zároveň zvažuje další kroky a zjišťuje, na základě jakých podkladů byl na polské straně vydán souhlas se stavbou,“ uvedla Karolína Šulová.

Budoucí podoba věže podle vizualizace.

Polští starostové si stojí za svým

Deník zaslal otázky související s výstavbou rozhledny starostovi města Stronie Śląskie. Odpovědi do uzavěrky textu neobdržel.

„Z formálního a právního hlediska je příprava investice správná. Nehrozí také žádné ohrožení životního prostředí, o kterém se tu a tam hovořilo,“ uvedl letos v srpnu pro server dkl24.pl starosta Chromiec.

Pro tentýž web se v červnu k výstavbě věže vyjádřil i bývalý starosta Stronie Zbigniew Łopusiewicz. O získání peněz na záměr usiloval dvacet let.

„Peníze se nám podařilo získat a musíme je použít, protože žádná další taková příležitost nebude. Skutečnost, že se některým lidem nelíbí její budoucí podoba, se nemůže promítnout do obohacení regionu Kladzka o další turistickou atrakci. Když byla v Paříži postavena Eiffelova

věž, zaznívaly také hlasy odporu. Dnes je magnetem pro turisty,“ uvedl.

Rozhledna na Králickém Sněžníku

První myšlenku na stavbu rozhledny vznesl v roce 1881 Kladský horský spolek.

Stavba věže pojmenované po císaři Vilémovi začala v červenci 1895 a do provozu byla rozhledna slavnostně uvedena o čtyři roky později.

Během druhé světové války stavba chátrala, po ní se ocitla na polské straně hranice. V roce 1948 stavbu opravil Polský tatranský spolek. V dalších letech však chátrala, z věže vypadávaly balvany, propadla se část schodiště.

V roce 1973 rozhlednu odstřelili polští ženisté.

Přesná replika historické rozhledny vzniká od roku 2019 na kopci Větrov nad Starým Městem.

Současná věž na Sněžníku bude mít výšku 33 metrů, stejně jako její předchůdkyně, její

podoba však bude diametrálně odlišná. Zhruba do jedné třetiny bude konstrukci tvořit beton obložený kamenem, vrchní část včetně vyhlídkové plošiny bude oplášťena laminátovým sklem. Kvůli vzhledu a tvaru věže někteří lidé přezdívali Mixér.

Stavba má být co nejjednodušší. Její součástí nemá být restaurace ani toalety. Pro tyto účely i nadále poslouží chata na polském úbočí Sněžníku.

Rozhledna na Sněžníku má být dokončena v září 2021.

Petr Krňávek

Šumperský a jesenický deník

26. 9. 2020

Foto: Gazeta Kłodzka

Pěstujte si doma v květináči rýmovník. V boji proti virózám je jedinečný

Zůstal vám ještě od zimy v květináči rýmovník? Pokud jste jej v létě nevyužili jako přírodní repelent, na podzim jako když najdete. Účinně s ním zaženete nastupující virózy, pochutnáte si na něm i v podobě koření pod maso.

Rýmovník je nenáročná léčivka, která už sama o sobě působí v místnosti antisepticky. Mít ji doma na parapetu se rozhodně vyplatí. Roste poměrně rychle a musí se pravidelně zastříhávat. Listky rostliny lze využít jak čerstvé, tak jemně spařené. Chutná báječně a vyhlášený je především rýmovníkový sirup.

Protáhne dýchací cesty

Jestli si však nechcete dát s přípravou bylinky moc práce, zvykněte si ji používat „jen tak“. Rýmovník má jemnou mentolovou vůni, takže už jen pouhé promnutí lístku mezi prsty a následné přičichnutí vám hezky protáhne dýchací cesty. Změnu ucítíte i tehdy, když si dáte lístek rýmovníku v noci pod polštář.

S blížícími se plískanicemi si určitě uvařte z rýmovníku čaj, který je skvělým bojovníkem proti chřipce a nachlazení. Několik lístků zalijte v hrníčku horkou vodou, pro dochucení můžete přidat i med s citronem. Čaj dokonale protáhne dutiny, podobně jako sirup je vhodný také pro děti.

Potřete si s ním hruďník

Listky rýmovníku lze také inhalovat. I chvilkové napaření ulevuje od bolesti v krku nebo ucpaného nosu. Při zánětech průdušek nebo bronchitidě se pak doporučuje mazat hruďník podrcenými lístky rýmovníku smíchanými s olivovým olejem.

Podobně jako aloe vera neváhejte použít lístky rýmovníku ani na rány. Potírat je můžete odvarem z rýmovníku, případně nechat léčivé lístky působit pod obvazem.

Nasušený do pomazánek i pod maso

A nakonec se dá rýmovník skvěle využít i v kuchyni. Coby bylinka dochutí nejrůznější

pomazánky, hodí se dokonce i pod maso. Působí proti nadýmání a uklidňuje žaludek. Před použitím však nepamenejte lístky usušit a rozdrolit.

Zdroj: bydleni.magaziniplus.cz

Sokol Malá Morava – FC Rovensko 2:3 (po penaltovém rozstřelu)

Náš poslední zápas se i přes přísné opatření odehrál v sobotu 10. 10. 2020. Samotná situace kolem epidemie koronaviru je velice chaotická, kdy dva dny před zápasem se dozvídáme informací, že nebudeme moci využívat šatny, sprchy. Následující den pak Fotbalová asociace ČR své stanovisko opět mění a umožňuje nám pravděpodobně poslední zápas podzimu důstojně dohrát, ačkoliv bez fanoušků. Pro nás je pohled na prázdné lavičky velice smutný, ať už z hlediska

ztráty důležité podpory při zápasu, nebo ekonomické podpory činnosti klubu zakoupením občerstvení v našem bufetu.

Soupeř z Rovenska přijel k nám s tradiční taktikou dlouhých balónů na své rychlé útočníky. I přes naplnění našich očekávání se soupeř po úniku prosazuje již v 7. minutě zápasu. Odpovídáme v poslední minutě poločasu, kdy přímý kop Michala Malého ve vápně nalezl Michala Diblíka, který po zpracování překonává brankáře hostů, a my jdeme do kabin za stavu 1:1.

V druhém poločase v 55. minutě je nařízen přímý kop, který náš brankář Pavel Forman vyrazí do tyče, avšak dorážce z metru už zabránit nedokázal. Stav 1:2 pro hosty. Po samostatném úniku v 63. minutě rychle srovnává na konečných 2:2 Jiří Marinov. V posledních minutách jsme měli obrovskou šanci vývoj utkání zcela zvrátit, kdy Čestmír Jaroš z přímého kopu trefuje tyč, ale bohužel našemu dobíhajícímu hráči se nepodařilo brankáře hostů překonat. Utkání končí za stavu 2:2, kdy následuje penaltový rozstřel, při kterém stálo fotbalové štěstí na straně soupeře, který v poměru 6:5 v počtu proměně-

ných kopů vítězí na našem hřišti a odváží si dva body.

Obáváme se, že toto utkání, vzhledem k vývoji epidemie, bylo posledním utkáním podzimu, ačkoliv si všichni přejeme ještě nějaké utkání odehrát.

V letním čísle Devítky jsem si přál, aby další opatření pro sport, kulturu a celkově život v naší obci nenastala, avšak nařízení vlády se musíme podrobit všichni do jednoho. Pevně věříme, že tyto opatření povedou k tomu, že se brzo opět sejdeme v našich nových klubových mikínách, které si pořídilo více než 60 z Vás a že si dáme společně pivo a klobásu.

Jménem Sokolu Malá Morava z. s. Vám děkujeme za podporu, návštěvy a přejeme všem obyvatelům obce a nejen jim hodně zdraví a klidu v tomhle těžkém období.

Společně to zvládneme.

Sportu zdar a fotbalu zvláště!

Za Sokol Malá Morava

Bc. Petr Čeh

Smutný pohled na prázdné lavičky u hřiště v Podlesí a nové mikiny pro hráče a příznivce Sokola Malá Morava. Foto Kamila Tóthová

Aktuální tabulka okresního přeboru III. třídy mužů, skupina „A“

1. FK Šumperk „B“	9	8	0	1	52:9	24
2. Postřelmov „B“	9	6	1	2	21:11	17
3. FK Hanušovice	9	5	1	3	28:22	16
4. TJ Libina „B“	9	5	0	4	24:18	15
5. Tatran Písařov	9	4	0	5	20:16	13
6. FC Rovensko	9	3	0	6	16:27	10
7. Sokol Jedlí	8	3	0	5	14:34	9
8. Sokol Brničko	9	3	0	6	11:34	8
9. Sokol Malá Morava	9	2	0	7	14:29	7